

Nato mu je poslanec Vesenjaki odgovoril: „Vinogradi so ravnotako kulturna zemlja, kakor orana zemlja, in mi v Jugoslovanskem klubu stojimo na stališču, da je treba po krajevnih razmerah in potrebah razdeliti vse, posebno pa še paziti na to, da velika posestva nemško-avstrijskih državljanov pridejo v roke zemlje potrebnih kmetijskih invalidov, viničarjev in kočarjev.“

Stališče naših poslancev je pravilno in našim razmeram primerno. Kmetijska zveza in Viničarska zveza stojita odločno na stališču naših poslancev. Sicer pa so se godile pri razdelitvi posestev Ahrenberg še druge liberalne protekcije, o katerih bomo še govorili.

Politični ogled.

Jugoslavija.

Nova ministrska kriza. Kakor smo že poročali, imamo v Beogradu zopet ministrsko krizo, ker je Vesničeva vlada podala ostavko. Regent je ostavko sprejel, poklical pa je k sebi zopet prejšnjega ministrskega predsednika dr. Vesniča in mu poveril znova nalogo: da sestavi on koncentracijsko vlado. Vesnič je regentovo nalogo sprejel in sedaj so v Beogradu zopet med strankami ona polževa pogajanja za vstop v vlado. Vse večje stranke in klubi so že podali pismene pogoje za vstop v vlado. Največjo težavo in največ nepriliko delajo pri sestavi vlade po svoji stari navadi demokrati (liberalci). Demokrati zahtevajo: 1. naj se ukine ženska volilna pravica za občine v Sloveniji, ki je že pravomočno potrjena; 2. zahtevajo prosti izvoz letošnje žetve, katerega hočejo izročiti v nakup bankam in veletrgovcem; 3. pri preuredbi pokrajinskih vlad zahtevajo v Sarajevu, Dalmaciji, Zagrebu in Ljubljani poverjeništvu za notranje zadeve ter za uk in bogočastje. Na take nečuvane pogoje, ki bi preveč oškodovali naše kmetijsko žensstvo, jugoslovanskega kmeta in našo ljudsko stranko, ki v Sloveniji znatno nadkriljuje vse druge stranke, pa ne morejo pristati srbski radikali, ki so bili dosedaj tesno navezani na naš jugoslovanski klub. Kljub temu nasprotstvom, ki vladajo med strankami radi sestave nove vlade, pa so v Beogradu vendar mnenja, da se bo posrečilo Vesniču sestaviti novo vlado do 1. avg.

Regent Aleksander je odpotoval za nekaj dni k svojemu očetu kralju Petru v Toplice. Kakor hitro se on zopet povrne nazaj v Beograd, se bo tudi on potrudil, da se pogajanja zastran vlade čimprej zaključijo in se sestavi vlada.

Za našo vojno odškodnino so nas ogorčljivi zavezniki. Svoj čas se je regent Aleksander sam trudil, da nam izposluje kar največ vojne odškodnine. Angleži in Francozi so mu tedaj obljubili, da dobi Jugoslavija 6%, pozneje so to znižali na 5%, in sedaj so zavezniki v Spai določili, da dobimo — nič! Nemško vojno odškodnino se si lepo med seboj razdelili: Angleži, Francozi, Italijani in Belgija. Od te odškodnine bi še ostalo 6%, kar si naj razdelijo: Grška, Rumunija, Jugoslavija in ostale države, ki imajo pravico do vojne odškodnine. Vojno odškodnino bo plačala tudi Avstrija, Madžarska, Bolgarija in odkup za svobodo vse države, ki so nastale iz bivše Avstro-Ogrske. Od te odškodnine in plačane odkupnine dobijo eno polovico zavezniki, od druge polovice zopet Italijani 40%, 60% pa si razdelijo: Grčija, Rumunija, Jugoslavija in ostale države, ki imajo pravico do vojne odškodnine. Tako dolgo so obljubljali in našetari in delili to vojno odškodnino, da je prišla v Jugoslavijo ena velika ničla.

Radgono so zapustile naše čete in civilne oblasti 26. t. m. Ljubljanska vlada razglasa, da je izpraznila Radgono vsled tega, ker so naše čete zasedle apaško kotlino in ker je Avstrija se zavezala, da se bo tudi zanaprej vršil promet skozi Radgono nemoteno.

Vojno stanje med Dunajem in Beogradom — med Jugoslavijo in Nemško Avstrijo, — ki je trajalo od 15. julija 1914 do 15. julija 1920, je prenehalo 16. t. m. Mir med obema državama so sklenili 16. t. m., ko je bila potrjena senžermenska mirovna pogodba. Vojno stanje med Beogradom in Dunajem je trajalo 12 dni manj kot 6 let.

Ljudskoglasovalna komisija v Celovcu, ki bo nadzorovala glasovanje na Koroškem, je izdala oglas prebivalcem koroškega plebiscitnega ozemlja. V tem oglasu naznanja, da bo ta komisija nadzorovala delo modrosti in pravičnosti (menda za Nemce po italijanskem prizadevanju) in spoštovanja ljudsko voljo (bomo videli!). Oglas priporoča tudi mir in red in jamči svobodo in neodvisno vršitev glasovanja. Odklanja nepoštena sredstva, ki bi povzročila nepravilen izid glasovanja. Od tega oglasa nam ni treba veliko pričakovati, ker vemo, da je stopila komisija z zahtevo po odpravi demarkacijske črte med A in B cono na stran Nemcev. Kljub dejstvu, da je komisija dokazala že koj pri svojem nastopu pristransko stran, se nam vendar ni bati za posest Koroške, ker vrli Korošci in Korošice bodo glasovali pri vseh nemških zahrbtnostih za Jugoslavijo.

Proti odpravi demarkacijske črte med A in B pasom na Koroškem so se vršila zadnja sobota in nedeljo v Velikovecu, Borovljah in Mariboru ogromna protestna zborovanja, na katerih se je protestiralo in zahtevalo z vsa odločnostjo, da mora napeti naša vlada vse moči, da zabrani odpravo demarkacijske črte. Do odprave demarkacijske črte ne bo prišlo.

Italija.

V Rimu so imeli zadnje dni splošno stavko. Prišlo je pri tej priliki med zborujočim de-

lavstvom in vojaštvom do izgrediv, ki so končali s strelji in številnimi aretacijami. Kakor v Rimu se je godilo tudi v Benetkah, kjer je vrgel nekdo med množice bombo, ki je ranila 9 oseb.

Na Reko je poslala Italija 1 bataljon rednega vojaštva in s tem priznala, da prištevajo D'Annunzija in njegovo bando kot redno italijansko vojsko. Iz Reke bodo izgnali 800 jugoslovanskih družin, da zatrejo s silo ves jugoslovanski živelj na Reki.

Tudi iz Koroške nočejo Italijani, da bi morali po mirovni pogodbi. Izjavljajo, da bodo ostali na Koroškem do konca ljudskega glasovanja, da branijo Nemce pred nasiljem od strani Jugoslovancev.

V zasedenem ozemlju se Italijani tudi niso nehali z nasiljem napram Jugoslovancem. Povsod naše ljudi preganjajo, izganjajo, zapirajo in jim upostojajo njih posest in imetje.

Irska.

Na Irskem so se vršili v zadnjem času prav srđiti boji med angleškim vojaštvom in domačini, ki zahtevajo državno samostojnost. Bilo je več mrtvih in ranjenih. Vsled teh večnih nemirov na Irskem je ponudila Anglija Ircem kakoršnokoli vlado, samo da ostane Irska del Angleške.

Avstrija.

V avstrijskem parlamentu so sprejeli zakon o oddaji premoženja in o vojnem posojilu.

Poljska.

Kakor že znano, so prosili Poljaki Rusijo vsled porazov na bojnem polju za premirje in za mirovna pogajanja. Rusko vrhovno poveljstvo je naznailo poljskemu armadnemu poveljstvu, naj pridejo poljski odposlanci za rusko bojno črto, kjer se bodo sestali z Rusi v svrhu premirja in mirovnih pogajanj.

Novo vlado je dobila Poljska, ki bi naj vzpostavila zopet mir z Rusijo.

Turčija.

Med Grško in Turčijo se bijejo srđiti boji. Grki so zasedli utrjeno turško mesto Odrin — Adrianopol — katerega je branilo 10.000 Turkov. — Prodiranje grških čet podpira angleško vojno brodogojstvo.

Kmetijska zveza.

Naznanila.

Naši shodi. Dne 8. avgusta po rani maši: Sv. Lovrenc na Dravskem polju (Marko Krajnc), Sv. Jurij ob Pesnici (dr. A. Juvan), Marija Reka (Žebot).

Jugoslovanska kmetijska zveza sklicuje ob priliki I. slovanskega orlovskega tabora v Mariboru zborovanje zaupnikov in sicer za ponedeljek, dne 2. avgusta. Govorijo: minister dr. Anton Korošec, poslanec Ivan Vesenjaki, urednik M. Krajnc, poslanec Brodar, župan Davorin Krajnc, tajnika dr. Kulovec in Franjo Žebot. Zborovanje se vrši v dvorani Oficirskega doma (Kazino) na Slomškovem trgu. Začetek ob 9. uri.

Poročila.

Mala nedelja. Po dolgem času smo zadnjo nedeljo 25. julija zopet imeli pri nas zborovanje Kmetijske zveze. Mnogoštevilni zborovalci so z velikim zanimanjem poslušali govornika M. Krajnc, ki je opozarjal na važnost bodočih volitev v verskem pa tudi gospodarskem oziru. Sklenili so naslednje resolucije: 1. Cene žitu so padle; vlada naj skrbí, da padejo v isti meri tudi cene blagu, ki ga mora kmetijski človek kupovati. 2. V komisijo za določitev mej naj se izvoli vsaj eden domačin, ki dobro pozna obmejne razmere. 3. Skozi Slovenske gorice naj se zgradi železnica; dokler pa to ni mogoče, naj se olajša promet z avtomobili. 5. Kako je mogoče, da velja kilogram kože 34 K, dočim velja živa teža kilogram 10 K? 5. Ker so ljudje začeli v veliki množini sejati lan, naj se postavi za Mursko polje in sosedne kraje velika predilnica. 6. V slučaju, da Radgona pride v nemško-avstrijske roke, izgubimo tudi radgonsko bolnišnico. Zato se naj za Mursko polje in Prekmurje zgradi posebna bolnišnica. 7. Izrekamo svoje neomejeno zaupanje poslanecem Kmetijske zveze, združenim v Jugoslovanskem klubu. — Slednjih so je izvolil odbor Kmetijske zveze. Može, ki so bili izvoljeni v odbor, so perok, da se bo naša Kmetijska zveza krepko razvijala!

Mladinska organizacija.

Dekliško zvezo smo si ustanovile pri Sv. Tomažu pri Ormožu zadnjo nedeljo, 25. julija. Sicer smo že v Marijini družbi imele vsak mesec zborovanje in govorniške vaje. Toda sedaj, ko ženska zmira bolj stopa v javnost in smo dobile volilno pravico za občinske volitve, je treba da se združimo še posebej v Dekliško zvezo, ki nas bo izobraževala ter nam dajala pouk tudi o javnem življenju. Polna dvorana se nas je zbrala. Prišli so tudi Orli v lepem številu. Govornik — Krajnc je najprej govoril Orlom o pomenu telovadbe za telo, duha in voljo. Nato je dekletom pojasnil, zakaj je Dekliška zveza ravno v sedanjih časih neobhodno potrebna. Saj dekleta in žene sedaj mora biti poučena o javnih, državnih zadevah, ko se bo ravno v prihodnjem državnem zbo-

ru sklepalo o soli in zakonu, torej o dveh stvarih, ki mater, ženo, dekle posebno zadevajo. Pozival nas je, naj se vse Dekliške zveze velikomedijske dekanije združijo v dekanijsko dekliško zvezo z dekanijskim odborom načelu. Abiturijent Sedivy je priporočal, naj bi novoustanovljena tomaševska Dekliška zveza vzela v svojo sredo tudi mladenke malomedijske župnije ter jih vzpodbujale, da si tudi v Mali nedelji ustanovijo Dekliško zvezo.

Neka Dekliška zveza nam piše. Dragi „Slovenski Gospodar“! Ker si že večkrat izrazil svojo naklonjenost napram Dekliškim zvezam, dovoli, da se tebe poslužujemo dotlej, dokler nimamo svojega glasila, kamor bi poročale o svojih razmerah. Sprejmi v svoj predalček zgodovino naše Dekliške zveze v pouk in svarilo drugim. Dasi steje naša Dekliška zveza šele komaj pičlo leto svojega obstanka, vendar je že imela prenesti hud liberalni vihar. Že takoj v začetku je bila okužena od liberalnih bacilov. Vsled nesporazumljenja je bil izvoljen odbor liberalnega duha, in kakor ni mogoče služiti dvema gospodoma, tako tudi ta odbor ni mogel delati v procvit zveze, ker je sodeloval pri nasprotnem društvu. Pred kratkim se je vgnezdil v našem kraju Sokol, ki pa se bo moral kmalu pobrati od nas, ker so fantje večinoma že spoznali njegove nakane, ter se dali izbrisati iz njegovih črnih bukev. Sama gđena, predsednica je sočutno pomagala temu zakletemu sovražniku krščanskih organizacij spletati gnezdo z raznim liberalnim društvom. Umevno je, da pri tako zaposlenem odboru ni bilo niti misliti na kakšen zvezin napredek. Nasprotno, naša zveza je hirala. Ni čuda, da je prišla z dobrim imenom pri vseh na kant. Seveda so k temu precej pripomogli celonočni plesi in drugo kar k temu spada; za liberalne dušice ni to kaj posebnega. Vsled takih razmer v zvezi smo dekleta zgubila veselje. Da se je pa naša Dekliška zveza na novo poživila, se imamo zahvaliti ženskemu shodu na Brinjevi gori. Čast vrlim govornicam, ki so o svojih domačih zvezah toliko vzpodbudnega povedale, ter različne govore tako duhovito prednašale. Vse to nas je navdano s takim pogumom, da smo sklenile: „tudi naša zveza mora tako procvitati!“ In res, Bog je blagoslovil naš trud. V nedeljo 11. julija smo imele živahno zborovanje, pri katerem smo izvolile nov odbor, od katerega smemo upati, da bode stremil v pravo smer. Prepričane smo, da so za zvezo, ki iz kateregakoli vzroka hirajo, najboljša zdravila veliki shodi, ki nanovo navdušijo članice za družabno življenje. Dekliške zveze širom Slovenije! Da se obvarujemo liberalnih nedostatkov v naših zvezah, držimo se pri volitvah pravil: V odbor se morajo voliti le take osebe katerih značaj se strinja z namenom organizacije, to je: da so vzornega življenja, s katerim morajo svetiti članicam.

Marijine družbe pozori

Naše zborovanje na mariborskem taboru bo v soboto dopoldne ob 11. uri v Götzovi dvorani, na tistem mestu, kjer bodo neposredno prej zborovali Orli. Govorili bodo:

Deželnosodni svetnik dr. Matija Lavrenčič: Verski ponos.

Jurist Zvonko Dokler: Kongregacija — cvet organizacije.

Računski nadsvetnik Avgustin Zajec: Pogosto sveto obhajilo.

G. Lovro Hafner: Častimo svojo mater!

Vsi udeleženci tabora naj bodo opozorjeni, da gremo popoldne ob petih na grob Slomškov (kapela na mestnem pokopališču), kjer bo govoril medicinski Peršuh v časten spomin Slomšku.

Ob šestih zvečer v frančiškanski cerkvi pridiga (župnik Franc Gomilšek) in slovesne litanije z blagoslovom.

Za osvobojenje g. župnika Klekta.

Poslanec dr. Hohnjec je 15. julija na ministrski zunanji zadevi stavljal naslednjo interpelacijo:

Preteklo je skoraj pol leta, odkar so Madžari zajeli in zatvorili g. Jožefa Klekta, župnika v Velikih Dolencih v našem Prekmurju. Župnika Vel. Dolenci leži povečini v našem Prekmurju tostran demarkacijske črte, le ena vas je onstran demarkacijske linije na šentgotthardski strani. Narod pripoveduje, da so Madžari dolgo časa prežali na dolenciškega g. župnika, kako bi ga dobili v svoje roke. Govori se, da so Madžari izvalili g. Klekta preko demarkacijske linije, češ, da mu je svobodno iti v mesto Sombotelj, kjer je imel v posojilnici opraviti neke denarne posle. Ko je prišel onstran demarkacijske črte, so ga kratkoma ušli, njegov voz poslali domov, njega pa odvedli v Sombotelj, kjer so ga internirali ter ga še vedno drže zaprtega. Zakaj? Gotovo ne zato, da na g. Kleklu kot na eksperimentu dokažejo resnico znane prislovice: „Extra Hungariam non est vita.“ Gospodje Madžari imajo svoje posebne politične namene. Na ta način so hoteli izvabiti na ono stran še druge narodno čuteče in delavne moze. Madžari pač imajo interes na tem, da ni v severnem Prekmurju nobenega rodoljubnega in delavnega inteligenta, še zlasti sedaj, ko se bodo podrobno in definitivno dobočevale naše državne meje. Zato so zajeli in zatvorili g. Klekta, o katerem je znano, da je mož, prešinjen z veliko ljubeznijo do našega naroda in iskren prijatelj naše ujedinjene domovine. S tem so Madžari storili zločin ne samo zoper osebo povsem nedolžnega človeka, marveč tudi zoper našo državo. Čast

naše države nujno zahteva, da se g. Klekl takoj oprostijo. Pol leta že trpi po nedolžnem v zatvoru v mestu Sombotelju, z njim pa tudi trpi med prekmurjskim ljudstvom avtoriteta naše države. Pol leta župnija V. Dolenca nima duhovnika. Narod se z začudenjem vprašuje, ali naša država res nima toliko brige in moči, da bi oprostila svojega zvestega, vernega in nedolžnega trpečega državljanu iz madžarskih spon. Deželna vlada v Ljubljani je že opetovano urgirala pri zunanjem ministristvu oprostitev g. Klekla. Odgovorilo se je, da so se zahtevala pojasnila v Budimpešti. Ne vem, ali in kakšna pojasnila so prišla iz Budimpešte. To pa vem, da g. Klekl še vedno ni prišel iz Sombotelja, temveč je še vedno tam v zaporu.

Vprašam torej g. ministra, ali je voljan storiti vse in podvzeti tudi, če treba ostre represalije zoper Ogrsko, da odmah pustijo na svobodo župnika Klekla ter ga pošljejo v njegov kraj?

Tedenske novice.

Biserinik opat Ogradi. Preteklo nedeljo je praznoval celjski opat v 85. letu svojega življenja čil in čvrst svojo biserno maso ob navzočnosti vernikov v cele Savinjske doline, vseh mestnih uradov in 49 duhovnikov. Cerkveni govor je imel stolni župnik iz Maribora. Pred pridigo je prebral raz leco častitko prevzvišenega nadpastirja. Predvečer je izročil celjski glavar g. jubilaru diplomu častnega občanstva. Se mnogo let!

Odvetnik dr. Alojzij Juvan, nekdanji koncipient pri dr. Leskovarju, je otvoril svojo pisarno v Mariboru na Aleksandrovi cesti. Somišljeniki, ki potrebujejo pravne pomoči, priporočamo dr. Juvana.

Kaj vse zahtevajo naši liberalci v Beogradu. Kakor znano, je naša vlada zopet odstopila in imamo takozvano vladno krizo. Da bi liberalci zopet vstopili v vlado, zahtevajo, da se odpravi občinska ženska volilna pravica za Slovenijo, ki je že podeljena in potrjena od parlamenta. Drugič pa, da se izvoz naše letošnje žetve v roke bankam in kapitalistom (veriznikom, vojnim dobičkarjem). Teh zahtev liberalcev ne more in ne bo nikdar privolil naš Jugoslovanski klub in srbski radikali, ker obe stranki se upirata, ščitite in se polegajo za kmetstvo prav in za dobrobit kmetijskega ljudstva in ne bank in veriznikov ter vojnih dobičkarjev, ki so največje, najjavke kmeta. Kmetje, iz teh zopetnih liberalnih zahtev lahko vidite, kako vas bi radi liberalci opeharili za komaj izvojevano občinsko žensko volilno pravico in vaše žulje in vaš trud na polju bi radi porinili v nikdar polni šep kapitalistov. Kadar se bodo priplazili v vašo sredino razni Voglarji, Kodermani in Kukoveci ob času volitev, tedaj jih zavrnite kot protikmetске mešetarje s kmetiskim pravom in kmetiskimi žulji. Po mnenju in delu liberalcev bi naj bil naš kmet brezpravna delavna živina, katero bi radi ti gospodje vpregali in izkoriščevali po svoji volji. Liberalci je kmet človek le ob času volitev!

Mariborskim okoličanom v vednost. Ker štiti „Gospodar“ in „Straža“ kmetstvo ljudstvo iz mariborske okolice pred izkoriščevanjem od strani liberalnega meščanstva, zmerja „Mariborski delavec“, glasilo liberalcev v Mariboru, gospode okrog „Gospodarja“ in „Straže“ za „falote“. Mariborski gospodi ni ljubo, ako učimo našega kmeta, da se ne pusti odirati od meščanov, kakor bi oni hoteli, radi tega smo falote v oči liberalcev, ki so že od nekdaj največji sovražniki in izkoriščevalci našega kmeta. — Kmetje iz mariborske okolice, oni, ki vam hoče dobro, je „falot“ po pisani trditvi glasila mariborskih liberalcev. Kmetje pristaši, kjerkoli v okolici dobite „Delavca“, vedite, da je ta list ravno tako vaš sovražnik, kakor vsa liberalna mestna gospoda, ki hoče, da bi jo kmet na vsa zmerjanja še zastoni hrani. Dolžnost naših somišljenikov je, da kmetu sovražni list „Mariborski delavec“ povsod po okolici zatirajo, kjerkoli ga vidijo. Kakor je bil stari šnopsar „Stajerc“ pijavka za našega slovenskega kmeta v narodnem oziru, tako je v gospodarskem oziru kmetov sovražnik „Mariborski delavec“. Liberalnega časopisja kmetje se ogibajte kot zdrava ovca garjeve!

Cemu se mora odpovedati, kdor hoče biti Sokol? „Narodna Politika“ od 9. 7. 1920 piše, da je prineslo službeno glasilo „Česke Obce Sokolske“ v svoji številki od februarja to-le: „Noben pozitivni (to je verni) kristjan, v prvi vrsti katoliški kristjan, ne more (to je: ne sme) biti Sokol.“ Ta izjava je odprla oči čehoslovaskemu ljudstvu, katero zdaj v množicah pristopa k Orlu. Torej katoliški veri se mora odpovedati, kdor hoče pristopiti k Sokolu, tako pišejo v svojem službenem listu Sokoli. In pri nas? Tu se pa hlinijo in pravijo, da jim je vseeno, če kdor veruje, ali pa ne. Slovenski Sokol (oziroma jugoslovanski) je bil v Pragi sprejet; katoliški Sokol iz Amerike pa ne in sicer zaradi tega ne, ker se niso hoteli odpovedati naslovu: katoliški. Kaj sledi iz tega? Sledi, kar vsak lahko vidi, da naš jugoslovanski Sokol ni katoliški in tudi ne sme biti. Zato pa, fantje, kakor so čehoslovaski katoliški mladeniči uvideli pogubne posledice sokolske vzgoje in so izstopili iz Sokola in prestopili h Orlu, tako tudi Vi, ki Vam je še katoliška vera sveta in draga, pristopite k Orlu ter s tem pokažite pred celim svetom, da si ne daste od nikogar iztrgati iz srca največjega zaklada sv. vere.

Samostojni Demosten — Drofenik. Naš že od nekdaj slaven St. Jurij je postal zadnje leto še prav posebno znamenit, ko se je razširila samostojna govorniška slava našega rojaka Pepeka Drofenika širom mlade domovine. Ker naš samostojni Pepek ved-

no nastopa kot kmet-govornik z geslom „kmet kmeta“, naj si čitatelji natančneje ogledajo novodobnega Demostena. Mož ima v tukajšnjem trgu hišo, v kateri je imel pred vojno šnopsarijo. Ko ni bilo več šnopsa, nam je v vojnem času prodajal sladkor. Pa prišla je Jugoslavija, sladkorja ni bilo več, ostala mu je samo še agentura judovske francosko-ogrške zavarovalnice; ker pa mu je ta dala premalo zaslužka, jo je opustil. Ustanovila se je Samostojna kmet. stranka. Takoj se je je oprijel, misleč si, to bo lestvica, po kateri bom lahko še visoko prišel. Ali nihče ni v domovini prerok, tako tudi naš Pepo ne. Upal je, da bo postal gerent trške občine, pa mu je spodletelo. Da je Samostojna pri nas bolj klaverna, je gotovo eden izmed vzrokov tudi ta, ker se nahaja v tej politični stranki ravnatelj kmetijske šole Belle, ki je nas kmete vedno aristokratsko preziral. G. Drofenik, še teh par pristašev Vas bo zapustilo, ki jih imate pri Sv. Juriju in mislim, da bo tako tudi drugje. Naši kmetje vedo, zakaj ste tako prijazni in uljudni pri pozdravljanju, pa bodite še tako sladki, po volitvah se boste granko držali. Svoje čase je šentjurski Demosten nastopal kot govornik v fraku in cilindru, sedaj pa, ko se je pokmetil, je vse to shranil za tiste čase, ko bo poslanec in — minister! Saj pravijo Vasi pristaši, da ste že šli v Beograd dvakrat skušnjo delat za ministra, pa ste padli.

V pomirjenju naših obmejnih krajev. Po obmejnih krajih: Sv. Jurij ob Pesnici, Gornja Kungota, Svedina, Sv. Križ in Kapla, so začeli nekateri nemškutarski agitatorji med ondodnim prebivalstvom širiti razburilive vesti, da bodo ti kraji pripadli Nemški Avstriji. Po teh od Nemške Avstrije plačanih hujšakih je naše vrlo obmejno ljudstvo silno razburkano. Našim obmejnim braniteljem in stražarjem odgovarjamo tem potom, da so vse tozadevne govornice izmišljotine bivših nemškutarjev in še sedaj plačanih agentov Nemške Avstrije. Meja med Avstrijo in Jugoslavijo bo šla kot gre že sedaj z malimi spremembami, katere bo določila posebna komisija na licu mesta. V tej komisiji bodo tudi naši slovenski zastopniki, katerim so natančno znane naše obmejne razmere, ki nikakor ne bodo pustili, da bi nam Avstrija pogoltnila kar cele obmejne vasi, ki so sedaj že od preobrata pod Jugoslavijo. Komisija, ki bo natančno določevala meje med Jugoslavijo in Avstrijo se sedaj ni pričela delovati. Hujšake pa, ki trosijo take razburilive vesti med ljudstvo, naznanite glavarstvu.

Dijaki v Slov. goricah in na Dravskem polju. Marsikateri izmed Vas je užival med preteklim šolskim letom dobrote Dijaške kuhinje v Mariboru. Znano pa Vam tudi je, kako težko se je vzdrževala zadnje šolsko leto Dijaška kuhinja. Zato se obračam danes od Vas s prošnjo, da mislite tudi zdaj, ko uživate prosti čas počitnic, na prihodnje šolsko leto in da se spominjate naše Dijaške kuhinje ob vsaki ugodni priložnosti. Zlasti ji morete pripomoči s tem, da greste ob času žetve od hiše do hiše ter pobirate od posestnikov male prispevke v obliki poljskih pridelkov. In vsakdo Vam bo rad dal 1 liter pšenice ali kaj drugega. To shranite med počitnicami na posebnem prostoru, jeseni ob pričetku šolskega leta pa pripeljite nabrana darila v Maribor. Dijaška kuhinja Vam bo povrnila stroške. Gospode župnike in učitelje pa uljudno prosim, da blagovolijo dijake pri tem človekoljubnem delu podpirati. V vsakem kraju je kak dijak. Če stori vsak svojo dolžnost, s tem Dijaški kuhinji mnogo pripomore. Kolikakega pomena je Dijaška kuhinja, je Vam dijakom najbolj znano. V tem pozivu se obračam v prvi vrsti do dijakov, ki so doma v Slov. goricah in na Dravskem polju. A tudi drugi dijaki, ki študirajo v Mariboru, naj delujejo med počitnicami za našo Dijaško kuhinjo. V prijetni nadi, da boste vpoštevali moj poziv, Vas srčno pozdravljam. Prof. M. Pirc, tačasni blagajnik Dijaške kuhinje v Mariboru.

Nova tolovaštva na Koroškem. Sedaj, ko Nemci uvidevajo, da je Korotan za nje izgubljen, so začeli segati po agitaciji posebne vrste, posluževati so se začeli najskrajnejših tolovaških sredstev. Ko se je v nedeljo dne 25. julija vračalo okrog 200 udeležencev shoda v Velikovec v vlakom od Dravograda na Labud, je zapazil strojevodja vlaka na železniškem tiru in sicer na najbolj nevarnem mestu, veliko eviro, ki bi povzročila strašno nesrečo ter smrt 200 oseb v valovih Drave. Tolovaži, ki so to povzročili, so volksverovci iz Labuda. Opozarjamo civilne in vojaške oblasti, da nam zagotovijo varnost življenja. Zahtevamo najstrožje tozadevno preiskavo in kazen za zločin. Zajedno zahtevamo, da naše čete zopet takoj zasedejo Labud, kajti ako se že sedaj dogajajo taka zločinstva, kaj bi še le bilo, ko bi na zahtevo Italijanov in Nemcev odpravili demarkacijsko črto!

Proces radi umora 71 kmetov. LDU. Sarajevo, 23. julija. Dne 21. t. m. se je pričela glavna sodna razprava proti sodnemu svetniku Matu Boskoviću-Tipkoviću, ki ga toži državno pravdnistvo radi zločina navadnega umora na 71 kmetih, ki so bili početkom vojne ustreljeni v Foči. Kakor pravi obtožnica, je omenjene kmete izročil vojnemu sodišču, ki jih je obsodilo na smrt. Mnogo izmed ustreljenih ni bilo ni 20 let starih. Dalje pravi obtožnica, da Bosković ni hotel opozoriti avstrijskega prekega soda, da se nad osebami pod 20. letom ne sme izvršiti smrtna obsodba. Dajal je članom prekega soda pravne nasvete, ki so bili povod justifikacijam. Obtožnica se nadalje opira na dejstva, iz katerih je razvidno, da je Bosković mrzil Srbe in da je radi te mrznje deloval na usmrčenje kmetov. Po zagovoru Boskovića se je pričelo zasliševanje prič, izmed katerih je najvažnejša Gjorgje Kunarac, ki je bil istotako med obsojenimi kmeti, pa je pred izvršitvijo smrtno obsodbe pobeg-

nil v Crno goro. Za avstrijske zasedbe Crne gore je bil prejet ter prepeljan v Bosno, kjer so ga izročili sodišču v Sarajevu. To sodišče pa ga je proglasilo za nedolžnega radi činov, radi katerih so bili ustreljeni kmetje v Foči. Razen Kunaraca je važna priča tudi vodja zemljiške knjige Lavdanović, ki je bil v Foči zapisnikar obtoženca Boskovića. Razprava, ki bo trajala nekoliko dni, vzbuja veliko zanimanje med občinstvom, ker je Bosković postal kot sodnik v veleizdajniških procesih znana oseba.

Okrajnemu zastopu vranskemu. Okrajna cesta iz Rečice ob Paki proti Mozirju je v tako slabem stanju, kakor menda nobena okrajna cesta v Jugoslaviji. Voznik je v stalni nevarnosti, da se celo sredi ceste zvrne, ker je cesta polna jam ter mestoma izgleda kakor hudourni graben. Cesti pač treba gramoz in cestarja. V sličnem stanju je cesta iz vasi Rečica proti postaji. To cesto priporočamo soštanjskemu okrajnemu zastopu, da ji posveti večjo skrb. Čujemo izgovor, da je cesta slaba radi velikega prometa. Toda to ne velja, kajti vsakdo lahko opazi, da je cesta takoj znatno boljša, kakor hitro pridemo v območje gornjegrajsega okraja. Promet pa je povsod isti. Prosimo torej okrajni zastop vranski in soštanjski, da cesto nemudoma popravi. — Voznik iz okraja.

Od Sotle. Avtomobilno društvo Brežice—Sv. Peter—Kozje—Podčetrtek—Grobčno je bilo kar v začetku vojne smrtno ranjeno, ker mu je vojaška višja oblast rekvirirala oba avtomobila in jih tako plačala, da je društvo imelo nekaj tisočakov izgube. Izplačani denar se je naložil v kozjanski hranilnici in narasle obresti jamčijo, da akcijonarji pri eventualni likvidaciji ne bodo imeli nobenih gmočnih izgub. Zeleni bi pa bilo, da bi tretci upravnega odbora — dr. Štoker, dr. Barle in dr. Tombah —, kateremu smo popolnoma zaupali, se sedaj zdramil in na širši denarni podlagi oživel avtomobilni promet iz Brežice v Grobčno ali naravnost v Poljčane. Prebivalstvo Sotelske doline bi z veseljem pozdravilo obnovo letne prometne zveze, ker je vsled pretiranih zahtev voznikov odrezano od železnice. Sedanje stanje mostov in cest bi vsakogar oviralo vožnjo z avtomobilom, a z dobro voljo in energijo se da vse doseči. Gerent brežiškega okrajnega zastopa je že te dni pričel s temeljitimi deli na cesti od Sokola do Brežice in temu zaledu bo kot moster v zgradbi novih cest gotovo sledil kozjanski okrajni zastop. In če je istina, da je naš državni poslanec uspešno posredoval pri poštnem ravnateljstvu v Ljubljani radi prevažanja pošte po avtomobilu, bo naše podjetje sigurno finančno okrepljeno in število akcij se bo z lahkoto pomnožilo. Pri letošnji hudi vročini smo po stari navadi zopet popili Sotlo, da ne bo več razlike med S in H in na ta način olajšan našim bratom Hrvatom pristop k našemu društvu. Če bodo te vrstice pripomogle celo akcije spraviti v zaželeni tok, je namen poročevalca dosežen.

Makolski fantje pošiljajo svojim dragim domačim s srbsko-bolgarske meje prirčne pozdrave, prav posebno Mladenški in Dekliški zvezi! Babšek Franc, Hajsek Matija, Kranjc Franc, Planinšek Stefan. Kamorkoli se oko ozre povsod se nam nov svet odpre. Knjaževac dne 8. julija 1920.

Gospodarstvo.

Proti zvišanju zemljiškega davka.

Tajništvo Slov. kmetске zveze je prejelo dne 26. julija ta le dopis:

„Glasom proračuna za leto 1920—21, katerega je predložil finančni minister Narodnemu predstavništvu, bo vsak plačeval toliko dinarjev zemljiškega in hišnega davka, kolikor je pred vojno plačeval kron. Zoper to nakano protestiramo podpisani najodločneje in prosimo vse poslance, ki imajo srce za kmeta, da jo preprečijo. Res je, da dandanes dinar še niti od daleč ni to, kar je bila nekdanja krona. Al vpoštevali moramo, da dočim cene kmetiskih pridelkov in živini padajo, se kmetске potrebsčine prodajajo po oderuških cenah. Ako že država potrebuje večjih davkov, naj jih išče pri veriznikih, vojnih dobičkarjih in raznih milijonarjih, ki sedijo na kupih denarja, pa ne pri nas kmetih. Ze pred vojno so nas razni davki tlačili, sedaj nas hočejo naravnost zadušiti. — Prosimo odpomoči!“

Krajevni odbor Slov. kmetске zveze pri Sv. Leonardu nad Laškim, dne 11. julija 1920.

Sledijo podpisi.

Jugoslovanski klub za našega kmeta. Veliko se je že pisalo o letošnji bogati letini zgodnjega sadja, katerega je pri nas toliko, da ga moramo izvažati. Izvoz našega sadja je bil nekaj časa onemogočen vsled previsoke carine. Ravno glede izvoza zgodnjega sadja so priskočili na pomoč kmetu poslanci naše Kmetске zveze. Poslanec dr. Hohnjec in Vesenjak sta se tako dolgo zavzemala za znižanje izvozne carine zgodnjega sadja, da je izdal naš minister dne 23. junija odredbo, ki znižuje izvozno carino za zgodnje sadje na 2 (dva) dinarja od 100 kg. Zopet velik in za našega kmeta pomemben uspeh zastopnikov našega kmetiskega ljudstva.

Obdarovanje in ogledovanje konj za mariborski okoliš se vrši dne 3. avgusta 1920 v Mariboru ob 10. uri na živinskem sejmišču. V razdelitev pride državna darila v znesku 1500 K; darilo okrajnega zastopa Maribor 1000 K; skupaj 2500 K. Ker so o-